

Samrådsredogörelse

Vattentjänstplan för Nybro kommun

Detta dokument är en samrådsredogörelse efter samrådet av Nybro kommuns vattentjänstplan.

Bakgrund

Vattentjänstplaner är en följd av lagändringen i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft 1 januari 2023. Lagändringen innebär bland annat att alla kommuner i Sverige ska ha en aktuell vattentjänstplan. Vattentjänstplanen ska visa kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Ett förslag på vattentjänstplan för Nybro kommun har tagits fram och har varit ute på samråd mellan den 2 september fram till 31 oktober 2025. Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god och långsiktig planering av Nybro kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster.

Syftet med samråd är att få fram ett så bra underlag som möjligt samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen.

Sammanfattning av, samt hantering av inkomna yttranden

- **Emmaboda kommun**
Emmaboda kommuns Samhällsutvecklingsavdelning har samordnat kommunens svar. Kommunen har inget att yttra över förslaget.
- **Högsby kommun**
Högsby kommun har efter genomgång av handlingarna meddelat att de inte har några synpunkter.
- **Mönsterås kommun**
Tydliga gemensamma intressen för Mönsterås och Nybro kommuner är Alsteråns och Nävraåns avrinningsområde, slutrecipienten Östersjön och möjligheter till erfarenhetsutbyte. Ett forum där båda kommunerna är delaktiga är Alsteråns vattenråd, både för dialog, erfarenhetsutbyte och recipientkontroll

- **Kalmar Vatten**

Kalmar Vatten har tagit del av samrådshandlingarna och har inga synpunkter på förslaget.

Nybro kommuns svar till Emmaboda kommun, Högsby kommun, Mönsterås kommun samt Kalmar vatten:

Yttrandena från Emmaboda kommun, Högsby kommun, Mönsterås kommun och Kalmar Vatten föranleder inga ändringar av planförslaget.

- **Hagbyåns–Halltorpsåns Vattenråd och Norra Möre Vattenråd**

Vattenråden ställer sig i huvudsak positiva till vattentjänstplanens inriktning, men framhåller behov av tydligare prioriteringar och förtydliganden för att uppnå största möjliga miljönytta. De betonar vikten av ett helhetsperspektiv, där åtgärder i uppströmsområden beaktas för sin påverkan nedströms, särskilt i komplexa avrinningsområden som Hagbyån och Snärjebäcken. Vidare lyfter vattenråden att insatser bör prioriteras där de ger störst miljönytta, till exempel genom att fokusera på enskilda avlopp med störst utsläpp.

De är positiva till att planen lyfter samverkan mellan kommuner och bolag, i linje med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram (åtgärd 1), och uttrycker intresse för att delta i genomförandet – bland annat gällande dagvattenrening och vattenhållande åtgärder. Vattenråden föreslår att kommunen tillsammans med Kalmar kommun söker nationella bidrag för gemensamma insatser.

Vattenråden påpekar att teckenförklaringen på sidan 11 är otydlig och bör förtydligas, medan kartan på sidan 13 bedöms som tydlig och korrekt.

Slutligen önskar vattenråden att kommunala planer även fortsättningsvis skickas på remiss till berörda vattenråd för att säkerställa fortsatt dialog och lokal förankring.

Nybro kommuns kommentar till Hagbyåns–Halltorpsåns Vattenråd och Norra Möre Vattenråd

Nybro kommun ser positivt på att vattenråden fortsättningsvis vill ha kommunala planer skickade till sig på remiss, samt vill vara en del av genomförandet av åtgärder.

Nybro kommun har gjort en översyn av samtliga kartor i planförslaget samt förtydliganden av teckenförklaringar.

- **Länsstyrelsen i Kalmar län**

Länsstyrelsen i Kalmar läns övergripande synpunkter:

Länsstyrelsen bedömer att vattentjänstplanen är välstrukturerad och genomarbetad samt utgör en god grund för fortsatt arbete. Planen kopplar på ett bra sätt till tidigare VA-planering.

Länsstyrelsen framhåller att vattentjänstplanen bör ha tydlig koppling till kommunens översiktsplan, så att det framgår vilka områden som försörjs med allmänna vattentjänster respektive enskilda lösningar.

De betonar vikten av att information om verksamhetsområden är tillgänglig för allmänheten med tydliga kartor och teckenförklaringar.

Planen bedöms inte medföra risk för betydande miljöpåverkan, men underlaget bör fortsatt användas vid framtida uppdateringar.

Länsstyrelsen rekommenderar att barnperspektivet tydliggörs och att kommunen beaktar totalförsvarsplaneringen samt sekretessaspekter vid hantering av känsliga uppgifter.

Nybro kommuns kommentar

I framtagande av Vattentjänstplanen har också arbetet med framtagande av kommunens Översiktsplan arbetats fram, vilket möjliggjort kopplingar till respektive plan. Uppdaterade hänvisningar har gjorts i respektive plan.

Ett nytt stycke kring vilken påverkan vattentjänstplanen har på barnperspektivet har lagts till.

Handlingsplanen, där underhållsåtgärder beskrivs, kan med fördel läggas som en bilaga till vattentjänstplanen.

Nybro kommuns kommentar

Synpunkten noteras. Handlingsplanen ändras inte till granskningsförslaget.

I vattentjänstplanen skriver ni att det finns en förnyelseplan som sträcker sig över cirka 10 år. Med en bra förnyelseplan kan ni på ett systematiskt sätt arbeta med de mest prioriterade områdena. Vi har inte tagit del av förnyelseplanen men det är bra att ni har tagit fram en sådan. Vi kan därmed inte lämna några synpunkter om utförandet på förnyelseplanen.

Nybro kommuns kommentar

Synpunkten noteras. Förnyelseplanen är ett internt arbetsdokument.

I förslaget till vattentjänstplan saknas en långsiktig planering för vilka områden utanför befintligt VA som ska tillgodoseas med de olika vattentjänster. Det framgår inte heller vilken behovsbedömning som kommer ligga till grund för en sådan utbyggnadsplan. En sådan plan bör gälla all utbyggnad och relatera till kapaciteten i reningsverken för att kunna användas i den framtida planeringen.

Nybro kommuns kommentar

Texterna har uppdaterats under respektive område för framtida utbyggnad av verksamhetsområde.

Länsstyrelsen känner till att samhällsbyggnadsförvaltningen (i ärende MY-2024-1087) har ansökt om att få använda tekniskt vatten från Överstatorps reningsverk för bevattning av träd och planteringar samt grusvägar i samband med dammbindning. Om tekniskt vatten nyttjas för dessa ändamål framgår inte av vattentjänstplanen. Beskriv gärna vilka visioner ni har för denna resurs.

Nybro kommuns kommentar

Även om denna användning inte tydligt framgår av vattentjänstplanen i dag, är vår övergripande vision att tekniskt vatten ska tas tillvara på ett sätt som minskar belastningen på dricksvatten, stödjer klimatanpassning och bidrar till robusta samhällsfunktioner.

För att skydda VA-infrastrukturen mot skyfall har en skyfallsanalys och en långpunktskartering utförts. Karteringen visar att det finns tre pumpstationer som riskerar att påverkas av skyfall. Länsstyrelsen får uppfattningen att VA-huvudmannen inte har tagit ställning till om skyddsvallar eller diken behövs för att förbättra skyddet. Det finns därför inte någon handlingsplan för eventuella åtgärder. Länsstyrelsen anser att ni ska inkludera vid vilken tidpunkt VA-huvudmannen ska ha gjort en bedömning om åtgärder behövs för att skydda anläggningarna mot skyfall i "Tidplan för planerade åtgärder".

Nybro kommuns kommentar

Nybro kommun har integrerat de åtgärderna i åtgärd i nr 8, 16 och 18 och det arbetet sker kontinuerligt enligt "Tidplan för planerade åtgärder".

Av vattentjänstplanen framgår att kommunfullmäktige har tagit beslut 21 augusti 2017 om nya verksamhetsområden för kommunala vattentjänster i flera mindre samhällen – däribland S:t Sigfrid och Gårdsryd. Dessa samhällen ska enligt er "Tidplan för planerade åtgärder" förses med kommunala vattentjänster 2026–2027. I er åtgärdsplan framgår emellertid att kommunalt vatten och avlopp ska vara tillgängligt i Gårdsryd senast 2020 och i S:t Sigfrid senast 2021.

Nybro kommuns kommentar

Texterna är uppdaterade och förseningen beror på en lång och komplex rättslig process.

Det är också otydligt om utbyggnad har skett till Knivingaryd och Bäckebo i och med att samhällena beskrivs i er åtgärdsplan samtidigt som det i del 2 "Förutsättningar" framgår att det har inrättats verksamhetsområden för kommunala vattentjänster i dessa samhällen.

Det finns inte någon noggrannare tidsatt utbyggnadsplan för de samhällen som enligt kommunfullmäktiges beslut ska förses med kommunala vattentjänster 2026–2027. Det går inte att utläsa i vilken ordning utbyggnaden kommer att ske. Detta är en brist förutsatt att ni inte har såväl personella resurser som ekonomiska förutsättningar att driva utbyggnaden i de olika samhällena samtidigt.

Nybro kommuns kommentar

Texterna är uppdatera med rätt årtal och utbyggnad av verksamhetsområde har redan genomförts.

Det är positivt att ni har en lista över åtgärder som är både tidsatt och pekar ut vem som är ansvarig för åtgärden. Ni beskriver även miljökvalitetsnormer och aktuell status för era vattenförekomster på ett bra sätt och tar också upp i er VA-policy att ert arbete med frågor som rör VA-försörjningen ska bidra till att miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster uppfylls. Det är önskvärt att listan över planerade åtgärder uppdateras med information om på vilket sätt respektive åtgärd syftar till att uppnå miljökvalitetsnormerna.

Nybro kommuns kommentar

Synpunkten noteras och kommunen kommer fortsatt att arbeta systematiskt för att säkerställa att åtgärderna är ändamålsenliga och att de tydligt bidrar till att miljökvalitetsnormerna uppnås.

• **Vattenmyndigheten Södra Östersjön**

Vattenmyndigheten ser det som mycket positivt att ni gör denna genomgång så att arbetet med VA-frågorna får en tydlig koppling till MKN. Vi noterar dock att ni hänvisar till VISS 2017. Sedan 2017 har avgränsningen av sjöar uppdaterats och gränsen för minsta vattenförekomst är numera 0,5 km². Vi har inte jämfört er beskrivning med materialet i VISS men om detta också är från 2017 så vill vi informera om att det finns en uppdatering från 2021. 2027 kommer nästa uppdatering att göras.

Nybro kommuns kommentar till Vattenmyndigheten södra östersjön

Nybro kommun har gjort en översyn av samtliga kartor i planförslaget samt uppdatering av teckenförklaring och texter kopplat till kartorna.

I Åtgärdsprogram 2022 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt finns sex åtgärder riktade till kommuner och dessa åtgärder är juridiskt bindande för alla kommuner i vattendistriktet, vilket framgår av 5 kap 11 § miljöbalken (MB). I sammanhanget bör det även nämnas att det är myndigheter och kommuner som ansvarar för att miljökvalitetsnormerna följs enligt 5 kap 3 § MB. Åtgärdsprogrammet beslutades i augusti 2022 och beslutet togs efter att åtgärdsprogrammet hade prövats och godkänts av regeringen.

I Åtgärdsprogram 2022 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt framgår av åtgärd 5 riktad till kommunerna: att kommunerna ska upprätta en VA-plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt genomföra åtgärder i enlighet med VA-planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Miljökvalitetsnormerna syftar till att kvalitet och kvantitet i kommunens vatten långsiktigt ska säkras. Åtgärder behöver planeras med ett avrinningsområdesperspektiv. I Åtgärdsprogrammet finns en beskrivning av hur genomförandet kan gå till.

Vattentjänstplaner regleras däremot av 6 a-d § LAV. Den 1 januari 2023 ändrades LAV och nya bestämmelser om obligatoriska vattentjänstplaner infördes.

Nybro kommuns kommentar till Vattenmyndigheten södra östersjön *Synpunkten noteras.*

Vattenmyndigheten kan konstatera att det på flera ställen i vattentjänstplanen för Nybro kommun hade varit lämpligt att redovisa vilken påverkan förslagen i vattentjänstplanen har på miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten samt hur hänsyn har tagits till miljökvalitetsnormerna i de bedömningar som har gjorts. VA-planering med hänsyn till miljökvalitetsnormerna för kommunens yt- och grundvatten måste ändå göras enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram och gällande lagstiftning.

Ett exempel på ställe där hänsyn till miljökvalitetsnormerna skulle kunna läggas till är de olika planerade åtgärderna. Enligt Vattenmyndigheten hade arbetet med vattentjänstplanens olika åtgärder varit ett bra tillfälle att se till att hänsyn till miljökvalitetsnormerna integreras och inte enbart beskrivs. I er VA-policy finns en allmän skrivning ”Kommunens arbete med frågor som rör VA-försörjningen ska bidra till att miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster uppfylls.” Det är bra som en övergripande policy men en analys mer i detalj anser vi hade varit lämplig. När det gäller t.ex. översyn av ett reningsverket så förstår vi att ett syfte är att minska påverkan på recipienterna samtidigt finns det inte någon automatik i det utan en sådan analys behöver göras i varje enskilt fall.

Nybro kommuns kommentar till Vattenmyndigheten södra östersjön *Synpunkten noteras och kommunen kommer fortsatt att arbeta systematiskt för att säkerställa att åtgärderna är ändamålsenliga och att de tydligt bidrar till att miljökvalitetsnormerna uppnås.*

Vattenmyndigheten ser positivt på att ni i vattentjänstplanen berör torka och vattenbrist. Det är komplexa frågor och Nybro kommun är påverkad av riskerna för både torka och vattenbrist. Vattenmyndigheten för Södra Östersjön har tagit fram ett delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist. I detta finns en åtgärd riktad till länsstyrelserna som rör rådgivning till företag kring vatteneffektivisering. Ni skulle kunna kontakta länsstyrelsen och efterfråga sådan rådgivning till företagen i Nybro kommun. Åtgärden finns beskriven på vattenmyndigheternas webbplats. <https://www.vattenmyndigheterna.se/atgarder/atgarder-mot-torka-och-vattenbrist/lansstyrelserna-delatgard-1.html>

Nybro kommuns kommentar till Vattenmyndigheten södra östersjön *Kommunen tackar vattenmyndigheten för tips att kontakta Länsstyrelsen för rådgivning till företag i Nybro kommun som rör torka och vattenbrist.*